Súd:	Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka:	1C/121/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7609207326
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 12. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Gargulová
ECLI:	ECLI:SK:OSSN:2011:7609207326.8

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves samosudkyňa JUDr. Jana Gargulová v právnej veci žalobcu Z.. Z. S., H.. XX.X.XXXX, C. F., E. XX, zastúpeného zákonným zástupcom P.. Z. S., H.. XX.X.XXXX, C. F., E. XX, právne zastúpeného JUDr. Radkom Petruňom, advokátom vo Zvolene, Tehelná 189 proti žalovanému Z. F., H. Z. S. Č.. X, P.: XXXXXXXX, o náhradu nemajetkovej ujmy 40.000,- Eur s prísl., t a k t o

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 30.000,- Eur a trovy konania v prospech JUDr. Radka Petruňu v sume 5.854,87 Eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť na účet tunajšieho súdu z titulu súdneho poplatku sumu 966,- Eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Spišská Nová Ves rozhodol vo veci účastníkov rozsudkom 1C 121/2009-79 zo dňa 7.4.2010.

Krajský súd v Košiciach uznesením 2Co 169/2010-101 zo dňa 23.8.2011 zrušil rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti, vo výroku o trovách konania a vo výroku o súdnom poplatku a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uložil pritom súdu prvého stupňa pri posudzovaní o uplatnenom posudzovať, či sú dané podmienky zodpovednosti podľa § 11 OZ, pri zohľadnení, že občianskoprávna ochrana osobnosti sa uplatní u tých zásahov do osobnosti osoby chránenej všeobecnými osobnostnými právami, ktoré možno kvalifikovať ako neoprávnené (protiprávne). Neoprávneným zásahom je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t.j. správnym poriadkom, pričom dotknutá môže byť akákoľvek z chránených zložiek osobnosti fyzickej osoby.

Zároveň poukázal na to, že v danom prípade, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, tento síce citoval ustanovenie § 11 OZ a § 13 OZ, z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa však nemožno zistiť, v čom videl splnenie podmienok§ 11 OZ a § 13 ods. 1,2 OZ pre priznanie nemajetkovej ujmy, t.j. v čom videl splnenú podmienku existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby, jej fyzickej a morálnej integrite, či tento zásah bol neoprávnený (protiprávny) a či je daná príčinná súvislosť medzi týmto zásahom a neoprávnenosťou takéhoto zásahu.

Nenariadil však súdu prvého stupňa doplniť dokazovanie.

Súd prvého stupňa sa však oboznámil s rozsudkami Okresného súdu Spišská Nová Ves 2C 42/2008 zo dňa 13.11.2008 z č.l. 108, ktorý nadobudol právoplatnosť 22.5.2009 a rozsudkom zo dňa 22.6.2009 v spojení s doplňacím rozsudkom z 27.7.2009 - oba nadobudli právoplatnosť 25.8.2009. Súd nimi vyslovil, že žalovaný je zodpovedný za poškodenie zdravia mal. žalobcu a zaviazal žalovaného okrem iného na zaplatenie z titulu náhrady škody v prospech mal. žalobcu sumu 32.427,18 Eur s príslušenstvom. Poukázal v nich na to, že bolo povinnosťou žalovaného starať sa o to, aby sa na jeho pozemku nenachádzali stavby a zariadenia, ktoré spôsobujú nebezpečenstvo pre ľudí. Prevenčná povinnosť v zmysle ustanovenia § 415 ods. 1 OZ by pre žalovaného platila aj za situácie, keby vlastníkom stavby bola tretia osoba. Povinnosťou žalovaného bolo postarať sa buď o to, aby na jeho pozemku bol taký nebezpečný objekt buď odstránený, alebo prinajmenšom bol povinný upozorniť na to, že predmetný box ako aj iné boxy na sídlisku Pri Prameni v Levoči sú nebezpečné pre okolie vzhľadom na ich technický stav. Nesplnením prevenčnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 415 ods. 1 OZ porušil žalovaný ustanovenia § 420 ods. 1 OZ, v dôsledku čoho je daná zodpovednosť za vzniknutú škodu.

Súd zároveň dopočul účastníkov konania a zistil, že doposiaľ, t.j. do dňa pojednávania zo strany žalovaného nedošlo k ospravedlneniu sa ani v písomnej a ani v ústnej forme.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ) fyzická osoba má právo na zo strany žalovaného občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa článku 19 ods. 1,2 Ústavy Slovenskej republiky - ústavný zákon č. 460/1992 Z.z. každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

V tejto súvislosti súd podotýka, že zákon poskytuje ochranu predovšetkým životu a zdraviu fyzickej osoby. Nikto nemôže zasiahnuť do telesnej či psychickej integrity fyzickej osoby a každý sa musí zdržať konania, ktorým by mohol ohroziť jej život alebo zdravie.

Občianskoprávna ochrana osobnosti (na rozdiel od administratívnoprávnej a trestnoprávnej ochrany) je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe. Z toho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu vznikla škoda, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti, t.j. zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl., je viazané na existenciu zavinenia toho, kto do osobnostného práva zasiahol.

Predmetom tohto konania je právo na ochranu je osobnosti mal. žalobcu.

Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený a ktorý je spôsobilý privodiť ujmu fyzickej osobe. Zároveň stanovuje len znaky, pri danosti ktorých treba určité konanie považovať za zásah do osobnosti.

Prvým zo znakov uvedených vyššie je objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu buď v porušení, alebo i len ohrození osobnosti fyzickej osoby. O danosti tohto znaku možno hovoriť vždy vtedy, ak zásah do cti alebo dôstojnosti fyzickej osoby je v konkrétnom prípade objektívne so zreteľom na všetky okolnosti prípadu spôsobilý ohroziť uvedené chránené hodnoty ľudskej osobnosti.

Pri konštrukcii, ktorá bola zvolená v ustanovení § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka nie je významná subjektívna stránka (t.j. to, ako určitá fyzická osoba zo svojich subjektívnych hľadísk vníma určité konanie a jeho dôsledky). Znak objektívnej spôsobilosti zasiahnuť do chránených osobnostných práv je preto daný vždy vtedy, ak ide o také konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú inú fyzickú osobu ako nebezpečenstvo zníženia jej vážnosti u spoluobčanov a tým aj nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jej uplatnenia v spoločnosti. So zreteľom na to, že právna úprava ochrany osobnosti v právnom poriadku Slovenskej republiky je založená na už spomenutom objektívnom princípe, nevyžaduje sa, aby na strane pôvodcu zásahu existoval úmysel priamy alebo nepriamy, alebo nedbanlivosť či už vedomá alebo nevedomá. V dôsledku toho môže byť uvedený znak daný aj v prípade mimovoľného konania alebo konania zo žartu a napokon aj konania v dobrej viere, pri ktorom si konajúci neuvedomuje objektívnu spôsobilosť svojho konania zasiahnuť do osobnosti inej fyzickej osoby (napr. ak je osobne presvedčený o pravdivosti ním na verejnosti prednesených nepravdivých skutkových tvrdení o niekom inom).

Druhým zo znakov konania zasahujúceho do chránených práv osobnosti fyzickej osoby je neoprávnenosť zásahu. Neoprávneným je zásah, ktorý je v rozpore s právnym poriadkom. Môže k nemu dôjsť ústne, písomne alebo aj inak, vždy však musí byť jeho súčasťou rozpor so zákonom spočívajúci v tom, že ten, kto do chránených práv zasiahol, nemal na to zákonné oprávnenie a že nebol daný žiadny z dôvodov výnimočne vylučujúcich protiprávnosť zásahu.

Posledným, tretím znakom právne relevantného zásahu do osobnosti fyzickej osoby je príčinná súvislosť na jednej strane medzi neoprávneným zásahom objektívne spôsobilým negatívne zasiahnuť do niektorej z hodnôt tvoriacich jej fyzickú a morálnu integritu, a na druhej strane medzi vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v porušení alebo aspoň ohrození chránených osobnostných práv.

Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je teda jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach chránených v § 11 OZ.

Nesplnením si prevenčnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 415 ods. 1 OZ zo strany žalovaného došlo k ublíženiu na zdraví mal. žalobcu, čo mal súd preukázané právoplatným rozhodnutím súdu a týmto konaním došlo k zásahu do jeho rodinného a súkromného života.

Obidvomi citovanými rozsudkami Okresného súdu Spišská Nová Ves 2C 42/2008 je súd v zmysle § 135 ods. 1 O.s.p. viazaný. V tejto prejednávanej veci súd skonštatoval neoprávnenosť zásahu zo strany žalovaného a tiež, že za poškodenie zdravia mal. žalobcu zodpovedá žalovaný.

Medzi neoprávneným zásahom zo strany žalovaného došlo k zásahu do hodnôt tvoriacich fyzickú a morálnu integritu žalobcu. To znamená, že zanedbaním prevenčenej povinnosti žalovaného predchádzať škodám, a na druhej strane medzi vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v porušení práva na ochranu zdravia mal. žalobcu je nesporná príčinná súvislosť.

Vážne poškodenie zdravia mal. žalobcu zmenilo spôsob fungovania jeho rodiny i spôsob dovtedajšieho života.

Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

Úraz zanechal u mal. žalobcu ujmu v myšlienkovej a pocitovej sfére v dôsledku spôsobeného ublíženia na zdraví zapríčineným žalovaným. Od rozsahu poškodenia zdravia závisí aj poškodenie duševného zdravia. Trauma v dôsledku zdravotných problémov vzniknutých úrazom, za ktorý zodpovedá žalovaný, bude žalobcu sprevádzať po celý život. Konaním žalovaného došlo k poškodeniu a ohrozeniu práv, ktoré súvisia s ochranou života a zdravia, znížila sa integrita žalobcu a jeho duševná pohoda. Priznané bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia neodškodňuje tieto ujmy.

Preto súd považoval výšku priznanej nemajetkovej ujmy 30 000,- Eur za primeranú.

O trovách účastníkov rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 149 ods. 1 O.s.p.. V konaní bol úspešný žalobca, ktorý bol právne zastúpený. Jeho právny zástupca vyčíslil trovy právneho zastúpenia celkovou sumou 5.854,87 Eur a to v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. z hodnoty sporu 40.000,-Eur , celkovo 7 úkonov po 506,21 Eur, jedného úkonu po 253,11 Eur a jedného úkonu po 337,47 Eur. Teda celková odmena za vykonané úkony právnej služby činí 4.134,05 Eur. K tomu 5x režijný paušál po 6,95 Eur, plus 4x režijný paušál 7,21 Eur. Výška režijného paušálu tak celkovo činí 63,99 Eur. Na cestovnom za účasť na pojednávaní dňa 2.12.2009 právny zástupca žalobcu vyčíslil celkové 86,45 Eur a náhradu stratu času 12 polhodín po 11,59 Eur, spolu 139,08 Eur. Z účasti na pojednávaní dňa 7.4.2010 vyčíslil celkovú výšku cestovného 93,10 Eur a náhradu za stratu času 12 polhodín po 12,02 Eur, spolu 144,24 Eur. Na účasť na pojednávaní dňa 7.12.2011 si uplatnil celkovo 101,63 Eur a náhradu za stratu času 12 polhodín po 12,35 Eur, spolu 148,20 Eur. Celkove tak výška cestovného činí 281,18 Eur, stratu času 431,52 Eur, k tomu 19% DHP zo sumy 3.802,47 Eur, t.j.722,46 Eur a 20% DPH zo sumy 1.108,33 Eur, čo činí 221,67 Eur. Trovy právneho zastúpenia tak činia 5.854,87 Eur a súd preto zaviazal neúspešného účastníka na úhradu vzniknutých trov konania.

O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok z návrhu rozhodol súd v zmysle § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch s použitím položky 7b písm. b) sa dotýka súdnych poplatkov. Žalobcovi súd priznal oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením na č.l.49 spisu, preto poplatková povinnosť zaťažila podľa výsledku konania neúspešného účastníka, t.j. žalovaného a výška súdneho poplatku pozostáva zo sumy 66,-Eur a k tomu 3% z výšky priznanej nemajetkovej ujmy, čo celkovo činí 966,-Eur. Súd podotýka, že žalovaný zaplatil súdny poplatok v tejto výške, ide však o súdny poplatok z odvolania, nie však súdny poplatok z návrhu. Preto súd uložil žalovanému ako neúspešnému účastníkovi uhradiť zákonnú poplatkovú povinnosť.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti

ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto

rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ

domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci

samej, možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal

navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov

k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti

alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho

posúdenia veci.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, možno navrhnúť súdny výkon rozhodnutia alebo exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.